

РЕШЕНИЕ № РД-05-78

15 август 2024 г.

Съветът за електронни медии (СЕМ) разгледа на свое заседание, проведено на 15.08.2024 г., постъпило заявление с вх. № ПД-09 23-00-6/ 07.08.2024 г. по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) от (заличени лични данни).

Заявителят желае да получи достъп до следната обществена информация:

1. *Кои са нормативните актове и конкретните текстове в тях, регулиращи спазването на правата на детето при журналистическо отразяване на теми, засягащи деца в тежко здравословно състояние и деца със заболявания, съкращаващи очакваната продължителност на живота, на които се позовава СЕМ при осъществяване на дейността си?*

2. *Кои са нормативните актове и конкретните текстове в тях, регулиращи спазването на правата на пациентите при журналистическо отразяване на теми, засягащи деца в тежко здравословно състояние и деца със заболявания, съкращаващи очакваната продължителност на живота, на които се позовава СЕМ при осъществяване на дейността си?*

3. *Кои са нормативните актове и конкретните текстове в тях, регулиращи спазването на ограниченията за разпространение на чувствителна информация при журналистическо отразяване на теми, засягащи деца в тежко здравословно състояние и деца със заболявания, съкращаващи очакваната продължителност на живота, на които се позовава СЕМ при осъществяване на дейността си?*

4. *Синхронизирани ли са нормативните актове по точки 1, 2 и 3 със съотносимото законодателство на Европейския съюз?*

5. *В периода от 01.01.2019 г. до 30.06.2024 г. произнасял ли се е Съветът за електронни медии по казуси, свързани с журналистическото отразяване на теми, засягащи деца в тежко здравословно състояние и деца със заболявания, съкращаващи очакваната продължителност на живота? Моли да бъдат предоставени съотносимите решения на Съвета.*

Заявлението съдържа изброените в чл. 25, ал. 1 от ЗДОИ реквизити – трите имена и адреса за кореспонденция със заявителя, описание на исканата информация, предпочитана форма за предоставяне на достъп до исканата информация, поради което следва да бъде разгледано.

ЗДОИ разграничава два вида обществена информация – официална и служебна. Официална е информацията, която се съдържа в актовете на държавните органи и на органите на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия (чл. 10). Служебна е информацията, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации (чл. 11).

Търсената от заявителя информация попада и в двете хипотези – официална и служебна.

Съгласно чл. 12, ал. 1 от ЗДОИ достъпът до официална информация, която се съдържа в нормативни актове, се осигурява чрез обнародването им, а съответният орган е длъжен да посочи изданието, в което тя е обнародвана, броя и датата на издаване (чл. 12, ал. 4 от ЗДОИ). Достъпът до служебна информация е свободен (чл. 13, ал. 1 от ЗДОИ).

Поставените от Заявителя въпроси по т. 1 - т. 3 визират хипотези на журналистическо отразяване на теми, засягащи деца в тежко здравословно състояние и деца със заболявания, съкращаващи очакваната продължителност на живота, съответно нормативните актове, на които се позовава СЕМ при осъществяване на дейността си.

Следва да се има предвид, че Законът за радиото и телевизията (ЗРТ) регламентира дейността на доставчиците на медийни услуги като носители на редакционна отговорност за избора на съдържанието на конкретната медийна услуга.

При осъществяването на своята дейност доставчиците на медийни услуги следва да се ръководят от принципите, залегнали в разпоредбата на чл. 10 от ЗРТ, един от които е „защита на личната неприкосновеност на гражданите“ (т. 4), като са длъжни да не допускат създаване или предоставяне за разпространение на предавания в нарушение на тези принципи (чл. 17, ал. 2 от ЗРТ).

Доставчиците на медийни услуги следва да зачитат правото на личен живот и да спазват законодателството за защита на личните данни на гражданите, като вземат предвид баланса между правото на личен живот и правото на свобода на изразяването и информацията (чл. 16, ал. 1 от ЗРТ). От друга страна законодателят насърчава саморегулирането и съвместното регулиране чрез кодекси за поведение и стандарти, където това е уместно и подходящо. Такъв е Етичният кодекс на българските медии, разработен от Фондация „Национален съвет за журналистическа етика“.

Децата, попадащи под общите норми за защита на гражданите, са особена категория потребители на медийно съдържание. В контекста на поставените в Заявлението по ЗДОИ въпроси, следва да се обърне внимание, че Законът не прави диференциация между потребителите на медийни услуги, в т.ч. и деца, съобразно тяхното здравословно състояние и не извежда подобни специфични хипотези.

Независимо от това с оглед защита на интересите на децата към съдържанието, достъпно за тях и към съдържанието с участие на деца са предвидени определени изисквания. Доставчиците на медийни услуги са длъжни да спазват правата на децата, уредени в Закона за закрила на детето и в други нормативни актове и да не допускат участие на деца в предавания, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното им развитие. Във връзка това, Съветът за електронни медии е приел Кодекс за поведение, съдържащ мерки за оценка, означаване и ограничаване на достъпа до предавания, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата (чл. 17а, ал. 3 от ЗРТ). Кодексът е изработен съвместно с доставчиците на медийни услуги, включително БНТ и БНР, и в сила от 01.02.2023 г. До преди неговото приемане са прилагани Критериите за оценка на съдържание което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на физическо, психическо и/или социално развитие на децата.

Отделно от това, Съветът за електронни медии насърчава доставчиците на медийни услуги да обменят най-добри практики относно кодексите за поведение в областта на съвместното регулиране за защита на децата (чл. 17а от ЗРТ).

Съветът осъществява регулярни наблюдения на линейни и нелинейни медийни услуги, и на услуги на платформи за споделяне на видеоклипове, за съответствие с разпоредбите както на ЗРТ, така и на Кодекса за поведение относно мерките за оценка, означаване и ограничаване на достъпа до предавания, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата.

В случаите, в които конкретно съдържание, касаещо деца, не представлява нарушение на разпоредбите на ЗРТ и/или Кодекса за поведение, но са налице данни за нарушение на етични правила или други нормативни актове, СЕМ сезира съответно - Националния съвет за журналистическа етика и/или Държавната агенция за закрила на детето и/или Комисията за защита на личните данни, за преценка по компетентност.

В този смисъл, СЕМ намира, че търсената официална информация в т. 1 – т. 3 следва да бъде предоставена като се посочи броя и датата на издаване на ДВ, в който са обнародвани Законът за радиото и телевизията, Законът за закрила на детето и Законът за защита на личните данни.

Досежно останалите актове, приложими в посочените случаи, СЕМ следва да предостави информацията, като посочи интернет адрес, където са публикувани Кодекса за поведение относно мерките за оценка, означаване и ограничаване на достъпа до предавания, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата и Етичният кодекс на българските медии.

Относно въпроса, поставен в т. 5 от заявлението, за посочения период Съветът за електронни медии е осъществявал фокусирани наблюдения на отразяване на конкретни събития, които под една или друга форма засягат правата на децата. Подробно описание на фокусираните наблюдения е достъпно в годишните отчети на СЕМ, публикувани на интернет страницата на регулатора. За визирия период са образувани 5 (пет) административнонаказателни производства за нарушения на ЗРТ, касаещи деца със специални образователни потребности (като особено здравословно състояние), 4 (четири) от които са за един и същи случай.

Предвид изложеното, Съветът ще предостави търсената информация под формата на справка, съдържаща линкове към публикуваните Годишни отчети на СЕМ от 2019 до 2023 г. (отчетът за 2024 г. ще бъде изготвен през 2025 г.) и списък на Наказателните постановления, със съответстващите номер и дата, с линк към сайта на СЕМ, издадени през периода 01.01.2019 г. – 30.06.2024 г., по казуси, свързани с журналистическото отразяване на теми, засягащи деца в тежко здравословно състояние и деца със заболявания, съкращаващи очакваната продължителност на живота, по които Съветът се е произнасял.

Следва да се отбележи, че отправеният от заявителя въпрос в точка 4 представлява информация, която не попада в обхвата на ЗДОИ, поради което същата не може да бъде предоставена на заявителя по реда на този закон. Законът за радиото и телевизията, Законът за закрила на детето и Законът за защита на личните данни са нормативни актове, които са приети от законодателната власт и въпросът относно тяхната синхронизация със съотносимото европейско законодателство е извън компетентността на СЕМ.

С оглед разпоредбата на чл. 35, ал. 3 от ЗДОИ, когато заявителят е поискал достъпът до информация да му бъде предоставен по електронен път и е посочил адрес на електронна поща за получаването, органът изпраща на посочения адрес решението за предоставяне на достъп заедно с копие от информацията или интернет адреса, на които се съдържат данните, като в този случай не се съставя протокол и не се заплащат разходи за предоставянето.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 28, ал. 2 и чл. 34, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация, Съветът за електронни медии:

РЕШИ:

ПРЕДОСТАВЯ на *(заличени лични данни)* пълен достъп до следната обществена служебна информация:

1. Кои са нормативните актове и конкретните текстове в тях, регулиращи спазването на правата на детето при журналистическо отразяване на теми, засягащи деца в тежко здравословно състояние и деца със заболявания, съкращаващи очакваната продължителност на живота, на които се позовава СЕМ при осъществяване на дейността си;

2. Кои са нормативните актове и конкретните текстове в тях, регулиращи спазването на правата на пациентите при журналистическо отразяване на теми, засягащи деца в тежко здравословно състояние и деца със заболявания, съкращаващи очакваната продължителност на живота, на които се позовава СЕМ при осъществяване на дейността си;

3. Кои са нормативните актове и конкретните текстове в тях, регулиращи спазването на ограниченията за разпространение на чувствителна информация при журналистическо отразяване на теми, засягащи деца в тежко здравословно състояние и деца със заболявания, съкращаващи очакваната продължителност на живота, на които се позовава СЕМ при осъществяване на дейността си;

5. В периода от 01.01.2019 г. до 30.06.2024 г. произнасял ли се е Съветът за електронни медии по казуси, свързани с журналистическото отразяване на теми, засягащи деца в тежко здравословно състояние и деца със заболявания, съкращаващи очакваната продължителност на живота, с предоставяне на съотносимите решения на Съвета.

Информацията се предоставя под формата на писмена справка по електронен път на посочения в заявлението електронен адрес.

4. *УВЕДОМЯВА* заявителя, че търсената информация по т. 4 от Заявлението - *Синхронизирани ли са нормативните актове по точки 1, 2 и 3 със съотносимото законодателство на Европейския съюз?*, не попада в обхвата на ЗДОИ, тъй като не е нито информация, която се съдържа в актовете на държавните органи и на органите на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия (официална информация), нито информация, която се събира, създава или съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органа (СЕМ) и на неговата администрация (служебна информация), поради което същата не може да бъде предоставена.

Настоящото решение следва да се изпрати на лицето на e-mail: *(заличени лични данни)*

Решението подлежи на обжалване чрез Съвета за електронни медии пред Административен съд София - град в 14-дневен срок от уведомяването.

Д-Р ГАБРИЕЛА НАПЛАТАНОВА
И.Д. ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЕМ